

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

91. An Domini, qui possunt proles suorum Mancipiorum, illis invitis,
baptizare, ad it teneantur? Ex p. 7. tr. 7. res. 70. alias 69.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

§.1. **E**st hoc illicitum, & contra Religionem docet Suarez in 3. part. disp. 25. sect. 5. Sed Valquez disp. 155. censet per se loquendo non esse illicitum, & quidem non esse contra iustitiam facile potest ex dictis colligi; cum enim dominus habeat potestatem suum mancipium gubernandi, nullam parenti infert injuriam Baptismum illo invito procurando; non peccat etiam per se contra reverentiam Baptismo debitam, quia potest diligenter curare ne proles seducatur à parente, cum accesserit usus rationis, vel prolem, vel parentem vendendo, vel aliter occurrendo malo impendenti. Quid si aliquis in particulari non possit insufficienter periculis occurrere, nullo modo debet prolem baptizare invito parente infideli.

RESOL. XC.

An in casibus, in quibus licitum est baptizare filios Infidelium, teneantur domini hoc facere sub onere peccati mortalis? Ex parte 3. tractatu 4. Resolutione 1.

Quæ hic est supra Ref. 37.

Sup. hac obligatione in Ref. seq. & cursum in fin. §. Tertia. Ref. not. præterit.

§.1. **S**atis probatum est in *resolut. 45. tract. 1. Miscellanei*, posse dominos invitis parentibus baptizare filios infidelium, quæritur modò, an domini in tali casu teneantur, sub onere peccati mortalis, illos baptizare? Affirmativè respondent Valquez in 3. part. tom. 3. disp. 155. cap. 7. Turrianus in 2. 2. tom. 1. disp. 54. dub. 2. & ego ubi supra; & hoc ratione charitatis.

2. Non reticem tamen contrarium docere doctissimum Lorcam in 2. 2. quæst. 10. art. 12. disp. 37. n. 22. ubi sic asserit: Est dubium, utrum in omnibus casibus, in quibus concessimus filios infidelium baptizari posse, non solum liceat, sed etiam subfit obligatio baptizandi; videtur enim subesse obligationem: quia in his, in quibus prodesse possumus saluti spirituali proximi, tenemur prodesse lege charitatis, præsertim in re tanti momenti, qualis est susceptio Baptismi, & iis qui aded indigent, ut sunt infidelium filij. Respondeo, in tribus casibus concessimus posse pueros infidelium baptizari. Primus est in articulo mortis. Secundus, si inveniatur separati à parentibus. Tertius, si filius servi separatur hac intentione. In primo casu videri potest subesse obligationem baptizandi propter extremam pueri necessitatem; probabilius tamen censo non esse, neque aliquis hanc obligationem adstruit, quia totum negotium salutis pueri ante usum rationis commissum est parentibus, & idèd nullus alius tenetur de ejus salute sollicitus esse, neque puer extremè indiget, quamdiu per parentes illi provideri potest; & baptizare puerum infidelis occultè, aut cum dissensu patris, extraordinarium medium est, & extraordinaria diligentia: ea verò, quæ extraordinaria sunt, potius sunt supererogationis, quam debiti. In secundo casu solum potest esse dubium, an puerum semel abstractum à parentibus liceat iterum parentibus reddere sine Baptismo; nam si perpetuò permansurus est apud Christianos, neque est copia reducendi illum ad proprios, non dubito, debitum esse eum baptizare. Et quidem si puer à parentibus injustè abstractus fuit, & potest illis restitui, debitum est restituere, quia injuria illa semper (dum potest) resarcienda est, & idèd tantum abest, ut necessarium sit puerum baptizare, ut potius existimem non licere: si autem justè à parentibus abstractus est, puta quia fuit

Sup hoc primo casu, supra in Ref. 86 & ex Ref. 88. §. Excipe.

in bello captus, aut emptus, probabilius censo posse iterum parentibus restitui sine Baptismo, quia ea quæ ad salutem spiritualem pueri pertinent, semper remitti possunt parentibus, quibus ex natura rei incumbit, quamvis prævideatur eorum negligentia, aut malitia, neque obligat alium hæc cura ipsis valentibus, neque magis tenetur dominus retinere puerum, ut baptizetur, quam adultum. In tertio casu dicendum est, non teneri dominos ad illam extraordinariam diligentiam alienandi servos, ut baptizentur, satis est si conservando eos in propria potestate, indicant parentes benigna persuasione ad suam, & filiorum conversationem. Hæc omnia Lorca, ubi supra, sed an probabiliter judicent viri docti; nam aliqui, doctrinam ejus in primo casu ab ipso posito, falsam esse existimant.

RESOL. XCI.

An domini, qui possunt proles suorum mancipiorum, illis invitis, baptizare, ad id teneantur? Ex parte 7. tract. 70. aliàs 69.

§.1. **N**egativè respondet Suarez in 3. part. disp. 25. sect. 6. Sed affirmativè sententia adhaeret Valquez disp. 155. cap. 7. quæ sententia per se loquendo videtur probabilior; quia supposito jure Domini quod præbet facultatem procurandi Baptismum parvulo, charitas videtur obligare, ut res adeo necessaria illi procuretur, nec verum est hanc obligationem ad solos parentes spectare, nam potest spectare etiam ad alios respectu quorum parvulus est in gravi necessitate; ergo etiam ad Dominos, qui si reddant parvulum parentibus, vel vendant aliis Ethnicis, de æterna salute periclitabitur, de qua bene separari poterit si procuratur ei Baptismus, & inter Christianos educetur. Argumenta Suarez non tam videntur probare Dominum non teneri procurare Baptismum, quando potest licitè, quam non posse procurare sine peccato in circumstantiis ab eo positis, ut facile patet ea consideranti.

RESOL. XCII.

An filij Infidelium post septennium, si sit dubium, sintne rationis compotes, sint invitis parentibus baptizandi? Ex parte 7. tractatu 11. & Misc. 2. Resol. 40.

§.1. **N**egativè respondet Azorius part. 1. libro 8. capit. 25. quæst. 11. ubi sic ait: An filij infidelium statim atque sunt rationis compotes possunt jure baptismate abluvi, si id petierint etiam si annos pubertatis non excesserint, & licet remnant eorum parentes. Respondeo, posse quia sunt facti sui juris in iis, quæ ad suam salutem spiritualem spectant, D. Thom. part. 3. quæst. 68. artic. 10. Tab. verbo Baptismus 7. quæst. 10. Quæres; an jure queant Baptismo donari, si dubitemus sintne rationis compotes cum petunt Baptismum? Respondeo, in dubio meliorem esse conditionem possidentis unde invitis parentibus qui possident, non sunt Baptismo abluendi.

2. Joannes Antonius Novarius in *summa Bullarum parte 2. titulo de Baptismo, numero sexto, & septimo*, affirmativam sententiam docet; putat tamen hanc sententiam intelligendam esse cum grano salis,